

Jak podpořit sociální podniky při zadávání veřejných zakázek?

10.12.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Jak je možné sociální podniky, které vytvářejí pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním či kulturním znevýhodněním, podpořit při zadávání veřejných zakázek? O tom pojednával kulatý stůl, který Pardubický kraj uspořádal společně s ministerstvy práce a sociálních věcí a pro místní rozvoj v pardubickém Centru Kosatec. Pro Pardubický kraj je podpora sociálního podnikání jednou z priorit.

V Pardubickém kraji bylo podpořeno 127 projektů

„V Pardubickém kraji se podpoře sociálního podnikání aktivně věnujeme už od roku 2013. A to jak formou přímých dotací, tak i vzděláváním a osvětou,“ uvedl náměstek hejtmána pro sociální péči a neziskový sektor Pavel Šotola. Pardubický kraj prostřednictvím svého dotačního programu od roku 2015 podpořil 127 projektů s celkovou částkou téměř 14 milionů korun. Zároveň poskytl více než půl milionu korun na vzdělávací a rozvojové aktivity. „Sociální podniky musí stát na pevných základech. Nemohou žít jen z dotací. Proto se je snažíme v našem kraji podporovat v jejich rozvoji, ne vykrývat jejich případné finanční ztráty. Jak se říká, nedáváme jim ryby, ale učíme je ryby chytat,“ doplnil Šotola. V Pardubickém kraji je v současné době 37 sociálních podniků. Jsou zaměřeny zejména na služby, výrobu, gastronomii a zemědělství. Pracuje v nich přibližně 1200 zaměstnanců znevýhodněných na trhu práce.

Některé zakázky lze zadávat sociálním podnikům přímo

„Veřejné zakázky malého rozsahu lze při dodržení určitých zásad zadávat i sociálním podnikům. Jednou z variant je i přímý nákup. Sociální podniky je možné zohlednit za určitých okolností také v případě zadávacích řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Připravované změny zákonů tyto příležitosti ještě rozšíří. Nadále však bude platit, že žádná zakázka nesmí být vytvořena na míru tak, aby některému z dodavatelů poskytla neoprávněnou výhodu,“ zdůraznil Adam Gromnica z ministerstva pro místní rozvoj.

Překážkou účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách může být například administrativní náročnost. „Zadavatel by se měl snažit ji minimalizovat. I toto opatření může napomoci tomu, aby se mohly sociální podniky reálně hlásit do zadávacích řízení,“ konstatoval Adam Gromnica.

Zadavatel by měl znát situaci v daném území

„Význam může hrát i rozsah nákupu. Některé zakázky mohou být pro sociální podnik splnitelné jen v některé části. Zadavatel by mohl v takovém případě zakázku v souladu se zákonem rozdělit tak, aby o jednotlivé části mohl soutěžit větší počet potenciálních dodavatelů. Například sociální podniky,“ popsal jednu z možností Adam Gromnica.

„Je velmi důležité, aby zadavatel znal situaci na trhu sociálních podniků přinejmenším v daném území a dokázal vyhodnotit, zda a do jaké míry může nabídka sociálních podniků uspokojovat jeho potřeby,“ poznamenal zástupce ministerstva pro místní rozvoj. „I proto se spolu s ministerstvem práce a sociálních věcí snažíme pracovat na rozšiřování tohoto povědomí, komunikovat se zadavateli veřejných zakázek a motivovat sociální podniky,“ dodal.

Od ledna roku 2025 by mělo dojít ke změně legislativy

„Cílem této akce bylo seznámit zadavatele veřejných zakázek s novinkami v této oblasti. Od ledna příštího roku by mělo dojít ke změně legislativy, která se výrazně dotkne sociálních podniků,“ řekl Ondřej Závodský. Ten působí jako vedoucí oddělení sociálního podnikání na ministerstvu práce a sociálních věcí a je jedním ze spoluautorů zákona o integračním sociálním podniku.

„Nový zákon chce podpořit zaměstnávání osob se zdravotním postižením, bez přístřeší nebo těch, co se vrací z výkonu trestu odnětí svobody. Nárok na podporu od státu bude mít integrační sociální podnik, který bude zaměstnávat z celkového počtu zaměstnanců nejméně 30 procent osob s těmito specifickými potřebami,“ přiblížil Ondřej Závodský.

Jak budou integrační sociální podniky motivovány?

Integrační sociální podniky budou motivovány prostřednictvím příspěvku, který ocení úspěšnou pracovní integraci osob se specifickými potřebami na volném trhu práce. Motivační příspěvek bude vyplácen až dva roky v ročních splátkách. Jeho výše bude záviset na tom, kolik integrovaná osoba u nového zaměstnavatele vydělá. Za kalendářní rok však bude činit minimálně 120 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství.

Kromě motivačního příspěvku zákon o integračním sociálním podniku počítá i s příspěvkem na náklady spojené se zaměstnáváním osob se specifickými potřebami ve výši 1 000 korun měsíčně a 2 500 korun pro nejvíce sociálně znevýhodněné.

Integrační sociální podnik bude mít za úkol poskytovat zaměstnancům podporu odpovídající jejich specifickým potřebám. „Ta spočívá zejména v pomoci se začleněním na volný trh práce a do společnosti. A to formou poradenství a pomoci se zbavením se závislosti, dluhů či jiných problémů,“ vysvětlil Ondřej Závodský.

Toho potěšilo, že i samotný kulatý stůl byl příkladem dobré praxe vzájemné spolupráce mezi zadavateli veřejných zakázek a sociálními podniky.

Pardubický kraj jako příklad dobré praxe

„Mám velkou radost, že Centrum Kosatec jako sociální podnik zajistilo pro tuto akci prostory, technické zázemí i vynikající catering, a to včetně vyhlášených chlebíčků. To je jasný důkaz toho, že spolupráce mezi zadavateli veřejných zakázek a sociálními podniky může fungovat na skvělé úrovni. Kéž by se příklady z Pardubického kraje podařilo naklonovat i do dalších krajů,“ vyjádřil se vedoucí oddělení sociálního podnikání na ministerstvu práce a sociálních věcí.

„Jsme moc rádi, že Pardubický kraj byl vůbec prvním regionem, kde se kulatý stůl na téma Legislativní rámec sociálního podnikání a veřejného zadávání konal pouhý den po schválení návrhu zákona o integračním sociálním podniku v Poslanecké sněmovně,“ sdělil Pavel Šotola, náměstek hejtmana Pardubického kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor, který má sociální podnikání ve své gesci.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/127235/jak-podporit-socialni-podniky-pri-zadavani-verejnych-zakazek>